

1/2008

KNIŽNÍ ZNAČKA

SPOLEK SBĚRATELŮ A PŘÁTEL EXLIBRIS

NAŠI LETOŠNÍ JUBILANTI I. část

DVĚ ZNAMENÍ PRAVDY VLADIMÍRA SUCHÁNKA

(Vladimíru Suchánkovi k pětasedmdesátým narozeninám.)

Byli jste už někdy v Pekle? Ale ne, já nemyslím v tom ohnivém, ve kterém se pečou v kotlích hříšníci pod dozorem rohatých čertů a démonického Lucifera. Já se ptám na malebné údolí kousek od Nového Města nad Metují, kde má krásnou starou chalupu akademický malíř a grafik Vladimír Suchánek. Pokud ne, máte čeho litovat; já měl to štěstí a spolu s Vladimírem jsem v předvečer jeho výstavy v náhod-ském zámku seděl na zápraží této romantické stavby se sklenicí báječného červeného vína a vyprávěli jsme si o věcech současných i dávno minulých, které už pomalu zavál prach zapomnění. Nedaleký potok tiše prozpěvoval věčnou píseň vod, les už potemněl a svatý Jan převzal vartu nad údolím. Byl příhodný čas na snění a má

mysl ožila vzpomínkami. Zaletěl jsem daleko do hlubin ztraceného času a ocitl jsem se na sjezdu sběratelů exlibris v Plzni, v ruce držím sjezdové albíčko, píše se rok - rok 1963 nebo snad 1962? Nevadí, držím v ruce to albíčko a dívám se na list s podpisem Vladimíra Suchánka. Skoro démonická hlava a nad ní stylizovaný had, zvláštní, skoro kajičná barevnost, neobvyklý způsob provedení technikou litografie. Ptám se, dozvídám se: to je Vladimír, od Silovského z Akademie, absolvoval teprve v roce 1960; novinka, co říkáš? Jsou tři varianty! Co říkám? Skvělé! Sháním

Vladimír Suchánek, LI, 2004

zbývající dva listy, měním, zjišťuji na autora spojení, a náhodou žije v Dejvicích, kousek od nás. První setkání, začátek spolupráce a věřím, že i dlouhodobého přátelství, pro mne určitě. Edice Biblos má druhý svazek: Zjevení svatého Jana. Do úvodního slova tenkrát Anděla Horová napsala: „... *k výrazným osobnostem současné české grafiky patří především svou kultivovanou barevnou litografií Vladimír Suchánek, který dokázal vytvořit z této klasické techniky citlivý nástroj k projekci výtvarně zhodnocené vize reality, graficky čitelné a technicky dokonale zvládnuté, nabitě naléhavými významy a otázkami... .*“

Jubilant Vladimír Suchánek blahopřeje jubilantovi Jiřímu Boudovi (vlevo), Galerie Hollar, 9. 1. 2008

vycházející ze samé podstaty stvoření, jindy z hlubin moří, zálibně pohledem pohladím ženy zadumané z časů biedermeieru i secese. K těm ženám přiřadil Vladimír Suchánek i náměty dle přání objednatelů a pokaždé vznikly listy nesoucí pečeť vysoké kvality, nevšední kompozice a určité dávky skrytého humoru. S potěšením sledují vývoj umělce, zvláště patrný u volné a velké grafiky. Ta velikost umožňuje plné rozehrání svěžích i zadumaných barev, dovoluje doslova vychutnat plochu připraveného kamene, zpracovat uvažovaný námět, zachytit pečlivě promyšlený děj. A ten vývoj? Od zdánlivé složitosti k jednoduchosti, od reality detailu k abstrahování plochy i námětu. Barva, decentní barva, se stále častěji stává nositelkou napětí, určuje náladu jednotlivých listů, zdůrazňuje moderní kresbu. Toto je první znamení pravdy o tvorbě Vladimíra Suchánka.

Sedíme v zahradě u stolku, vedeme řeči, v ruce sklenici vína a já si uvědomuji, že nebýt té výstavy v Náchodě, nikdy bych nepoznal kořeny, z nichž strom umělecké tvorby Vladimíra Suchánka vyrostl. Při výběru listů na Novém Světě v Praze jsem mohl vystoupat v tom dalším romantickém domečku do podkroví a směl jsem se

Od té doby patřil k našim nakladatelským hvězdám: ilustrace ke Kafkově próze Proměna, grafický list s hudební tematikou, drobný Krysař pro mou kolekci „Krysařů“, kteří zdobí má exlibris. Nikdy už nevymizel z mého sběratelského světa a při každém posjezdovém sčítání vyměněných listů jsem s potěšením prohlížel grafiky s jeho jménem, které jsem výměnou získal pro svou sbírku.

Pětačtyřicet let obdivuji Suchánkovu grafickou tvorbu, v níž se střídají barevné tóny od kamene ke kameni, obdivuji jeho tajemné ženské hlavy

dívat na kresby i grafické listy z roku 1962, 1963 a 1964. Žasnul jsem, žasnul jsem nad mistrnou jednoduchou kresbou zachycující postavy lidí, starců, herců ..., žasnul jsem nad realizací grafických listů, vycházejících z podstaty „informelu“. Suchánkovy práce si nic nezadají s pracemi představitelů tohoto směru šedesátých let, jsou kultivované, nadčasové a mohly být výchozím bodem pro budoucí umělce tvorbu!

Nestalo se, autor se rozhodl pro poetickou formu surrealismu přecházející často do snové reality či symbolismu, tak jak určuje zvolený námět, tak jak se vyvíjí kompozice v mysli autora. Takové je druhé znamení pravdy o tvorbě umělce, jenž se v plném vědomí rozhodl pro cestu, která byla určitě správná a přinášela uspokojení tvůrci a radost sběratelům i obdivovatelům jeho díla.

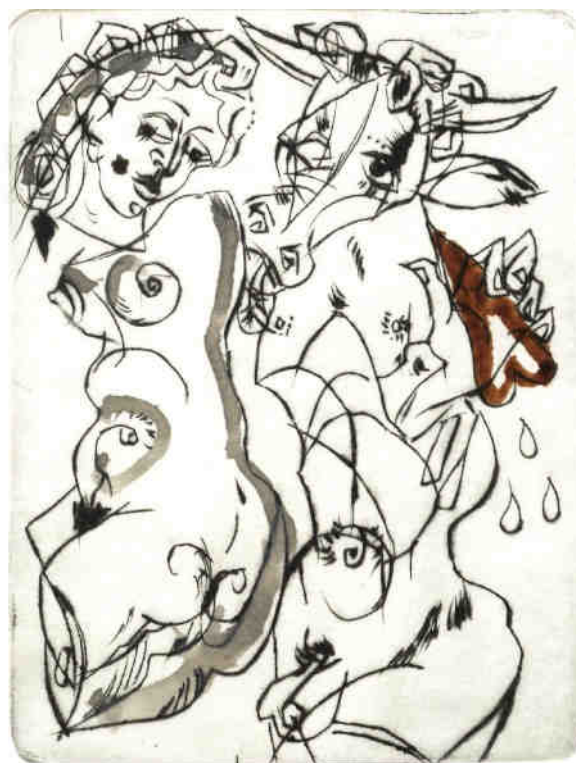
Dnes už je výstava zapomenuta, v Pekle zahradu zavál sníh, venku je mráz a blíží se datum 12. 2. 2008, kdy Vladimír oslaví své pětasedmdesáté narozeniny. Věřím, že s radostí ochutná dobré víno, možná zahraje na klarinet, usměje se tím svým trochu lišáckým úsměvem a s vitalitou jemu vlastní začne uvažovat o dalším grafickém listu, kterým překvapí své přátele sběratele. Přeji jen vše dobré, pevné zdraví a dlouhá léta!!

Karel Žižkovský

JAROSLAV DAJČ, GRAFIK KRAJINY DOTÝKANÉ

Ta krajina kolem Perknova, kde se grafik a kreslíř Mgr. Jaroslav Dajč 13. 3. 1943 narodil, i krajina kolem Jihlavy, kde v současné době žije, a okolo Petrovic, kam dojíždí ošetřovat staříčkou chalupu s pecí a nostalgickou výzdobou časů minulých, je zvláštní. Dotýkají se zde dvě vrchoviny: ta menší, Křemešnická, s větší, Českomoravskou. Je poznamenaná člověčinou, trochu syrová, trochu divoká, v zimě vichrem šlehaná, v létě malebně svěží, stromy trochu pokroucené, stavení příkrčená a boží muka vyzývají k tiché modlitbě či rozjímání.

A právě ta krajina formuje člověka, který zde žije; určuje mu styl života, nabízí inspiraci, rozdává radost, potěšení, zármutek, slzy stékají po tvářích, úsměv se zrcadlí v očích milenek. Snad proto, nebo právě proto, že Jaroslav v téhle krajině žije, je svým způsobem snílek, člověk s duší dítěte, kterou neposkvrnila doba minulá ani štvánice časů přítomných. Je umělcem, kterému rozum velí, že kresba patří k jeho vyjadřovacím prostředkům, k jeho valutám, a proto

Jaroslav Dajč, C4/col, 2007

svěřenou hřivnu rozhojňuje a rozmnožuje a kreslí, vlastně musí kreslit, jak mu velí svědomí a vnitřní hlas vycházející z podstaty bytí.

Z kresby vyšel, ke kresbě se neustále vrací, kresba je podkladem pro suché jehly, které v jeho grafické tvorbě převládají. A tak ostrou jehlou ryje do měděných desek, deska se pozvolna mění, dostává poetický náboj, je plná vnitřního napětí a v ko-nečné fázi, při tisku je obrazem duše člověka – tvůrce. Krajina dotýkaná, krajina s náboženskými motivy, fragmenty minulosti, vnímaná člověkem, který stejně jako Bohuslav Reynek nebo Josef Jíra kreslí, ovlivněn prostředím a svou vnitřní posedlostí i lidskou moudrostí děděnou po staletí od lidí i Pána věčné moudrosti.

Jeho suché jehly, kde lidská bytost, často trpící stejně jako ten na kříži u cest,

Theseus zabíjí Minotaura
Jaroslav Dajč, C4/col, 2004

se staly oblíbeným sběratelským artiklem (na kontě autora je 230 exlibris a nejméně 50 novoročních přání). Jsou neopakovatelně osobité, čitelné, nejsou prostou ilustrací námětu, ale vyznáním umělce, který neustále hledá a o své tvorbě přemýšlí. Za svou uměleckou práci byl oceněn na Trienále v Chrudimi v roce 1993 čestným uznáním za exlibris Česká krajina a v roce 2002 za uměleckou úroveň a přínos české tvorbě exlibris.

Stejného charakteru jsou i bibliofilské tisky, v nichž jeho grafické listy tvoří adekvátní doprovod k psanému slovu a s myšlenkou pisatele se vzájemně doplňují. Jednotlivé listy pro soubory (Almanach M. Dyrnka, Pocta Miroslavu Horníčkoví a další) jen potvrzují, že Jaroslav je člověk, který každý byt' drobný úkol, plní svědomitě a s naprostou vážností.

Řekli jsme si, že kresba je jeho životním osudem, a proto nesmíme zapomenout ani na originální kresby v autorských knihách, vydávaných jen ve velmi nízkých nákladech (Zápisník zmizelého, básně B. Pasternaka,

doprovod k Reynkovým básním), a naprosto jedinečné a unikátní suché jehly v bibliofilských tiscích (pět svazků), které vydává pro potěšení vlastní a okruh nejbližších přátel, k nimž se počítám.

Tvorba tedy úctyhodná, rozsáhlá, prozatím nedostatečně dokumentovaná a zatím více vystavovaná v regionálních galeriích (Klatovy, Třebíč, Sobotka, Písek, Jihlava, Hradec Králové atd.) než v Praze, kde hostoval jen na výstavách SČUG Hollar. Škoda, čas jistě potvrdí, že jeho kresba a následně i grafická tvorba vychází ze srdce upřímného člověka, který dává přednost pravdě před přetvářkou a falší.

Snad mohu v závěru použít jedno úsloví babičky Kotlasové z autorovy knihy, která říkala: "Dej, bude ti dáno, přej, bude ti přáno!" A tak já děkuji Jarouškovi za

přátelství i krásnou grafiku a přeji mu k jeho „půlkulatinám“ pevnou ruku a i nadále upřímné srdce!

Karel Žižkovský

ČLOVĚK – PAVEL HLAVATÝ ... SÁTILETÝ

Četla jsem zajímavý článek o tom, že přibývá násilníků nad šedesát let. Psycholog K. Humhal v něm dodává, že dříve byl šedesátník rád, že se věku dožil. Dnes jsou tito lidé často junáci.

Tvář českého grafika a malíře Pavla Hlavatého v ničem nenasvědčuje tomu, že

by usiloval o hřmotnost, agresivitu a argumentování silou. Spíše ji zdobí šibalský úsměv, vstřícnost, hluboké sociální soucítění a nepřeberné množství vizí o jedinečnosti lidského rodu s rollandovskými konturami dobrého člověka.

Stále je doma na lyžích, bruslích a v plaveckých či skokanských bazénech. Ani den bez čáry, ani den bez cvičení.

„Člověk by v sobě měl pěstovat antické ideály. Jednotu těla i ducha. Já si vše odstonal v dětském věku. Souvisle, téměř dva roky v léčebnách a nemocnicích. A vyvrcholením bylo půlroční léčení po návratu z „nápravně-výchovného ústavu“, což byl politicky korektní název pro kriminál. Po všem tom dětském marodění jsem začal nemocem vzdorovat. Hrál jsem závodně házenou, závodil jsem jako sportovní potápěč.“

Život! Mnoho lidí jej ani nežije. Spíše bezúčelně životem procházejí. V jeho deseti letech, kdy mu umírá i otec, se zdánlivě ocitá ve stínu samoty. Chce jít do dětského domova. V malé vesnici s výhledem na Trosky mu schází dětská společnost a dětský domov ve vile v Turnově, Na Výšince 999, byl jakýmsi „prototypem domovů rodinného typu“.

Po středoškolských studiích s nejlepší „diplomkou“ rovnou směr život. Mladík je katapultován do uměleckého prostředí Ostravska. Maluje, kreslí, píše, ilustruje Tehdejší kritika (Dr. A. Pohribný, J. Valoch) nešetří slovy chvály nad velkoplošnými kinetickými obrazy, komponovanými s psychedelickým nábojem. O jeho výtvarné práci píší v Japonsku. Stává se

Pavel Hlavatý, C3, 1996

vyučujícím kresby a dějin umění na uměleckoprůmyslové škole.

Přichází šedesátý osmý rok. Je vždy tam, kde o něco jde. V Paříži, stejně jako v Ostravě a v Havířově burcuje okolí. Potom umírají, bez nároku na světskou slávu, na Václavském náměstí dva Janové. Přirozenou reakcí mladé generace je – také něco udělat Posledním zvoněním na dlouhých dvacet let je výstava Protestkresby 68. Výstavu navštíví stovky lidí. Hovoří se o něm i v inaugurační řeči G. Husáka při střídání s A. Dubčekem. A to už je jen krůček do kriminálu podle §103. Další §104 potvrzuje nepodmíněný trest. Kromě odběru plynu a elektřiny je mu odepráno vše.

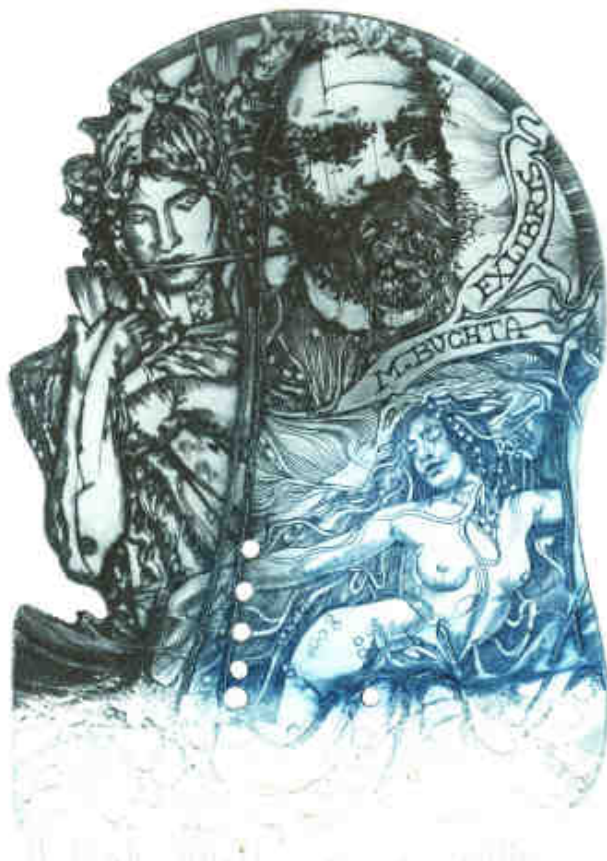
Jednou však přece byl v těch šedivých dvaceti letech zviditelněn: výstava v ostravském Domě revolučního hnutí se jmenovala Co připravovala kontrarevoluce v severomoravském kraji. (Když se pak výstava Protestkresby 68 ucházela po dvaceti letech o přízeň diváků, shlédlo ji asi 40 000 lidí. Mimo Československo navštívila výstava Norsko, Polsko a Rakousko.)

Malířství rychle depozituje a pouští se laicky do grafiky. Ta mu umožňuje větší kontakt s okolním světem. Role s grafikami občas prolomí i „železnou oponu“. Vznikají první exlibris a následuje silný klientský zájem. Honoráře pomáhají přežít na „volné noze“ dvě desetiletí života pod pokličkou.

Není mnoho umělců, kteří ze svého ateliéru přinesli sběratelům více než 700 exlibris. Není mnoho ani těch, kteří posbírali na světových soutěžích tolik uznání a cen za tvorbu plakátů, ilustrací, exlibris, volnou i užitou grafiku, satirickou tvorbu. K tomuto půlkulatému výročí je jich stejně, jako rok, ve kterém se narodil – 43.

„Ceny? Ne to není zpráva o tom, jsem-li umělec na špici. Je to spousta náhod, souběh skutečností, ale hlavně disciplína a nepřekonatelná chuť k práci, ... trochu i dementní nespavost, která umožňuje často i osmnáctihodinový pracovní den. V době, kdy jsem se na domácí hroudě nesměl realizovat, byly pro mne ceny „živou vodou“ – stejně jako výstavy v zahraničí.“

Vedle své umělecké tvorby je Hlavatý s obrovskou erudicí exponován ve zviditelňování především tvorby významných umělců-grafiků. Jako kustod Pavel Hlavatý, C3+B, 1996 několika grafických sbírek je duší výstavních projektů, které již několik let oživují činnost evropských galerií. Jedná se o soubory: Český symbolismus v grafické tvorbě, Franz von Bayros (1866-1924) a ti druzí a Josef Váchal (1885-1969) a ti druzí.

Tyto výstavy znají ve Francii, Německu, Itálii a hlavně v Polsku. Návštěvníci při více než padesáti výstavních akcích se počítají na tisíce. Podobných činností, vycházejících ze soukromého prostoru, není jistě mnoho.

Člověk je vyvolený, jestliže svobodně zvolí a svoji vůli dokáže činem. A člověk Hlavatý svobodně zvolil službu umění a svoji vůli již poměrně často dokazuje činy.

Šťastnou cestu životem!

Dr. Iva Tauferová

OPAVA MÁ JUBILANTA

Dušana Urbaníka mnozí sběratelé exlibris důvěrně znají a již léta sledují jeho zajímavý umělecký vývoj nejen na našich opavských sjezdech. A že je co sledovat. Dnes již padesátiletý jubilant má za sebou řadu výstav vlastních i společných v České republice, na Slovensku, v Polsku, Itálii, Lucembursku, Litvě, Ázerbajdžánu, Turecku, Rumunsku, Brazílii. Nejednu výstavu jiných autorů sám uspořádal pro muzea či galerie u nás i v zahraničí; připomínám D. Polakoviče, K. Vavrovou, D. Kállaye, K. Štanclovou, V. Rostoku, V. Suchánka, J. Palečka, a nelze opomenout ani zahraniční přátele – Itala Lanfranca Lanariho či Bolívijce Davida Morina Roblese. A jak bychom mohli zapomenout na jeho neúnavnou organizaci mezinárodní přehlídky počítačové grafiky, první u nás i v Evropě, již uskutečnil ve spolupráci se Slezským zemským muzeem v Památníku Petra Bezruče v Opavě v roce 2002.

Jeho osobní umělecké poučení se léta prohlubovalo v přátelských rozhovorech ztichlých ateliérů Albína Brunovského, Miloše Kačírka, Josefa Palečka, světa soustředěného, sevřeného, ale i rozzářeného radostnými barvami, světa jakési prastaré askeze, kontrované touhou obsáhnout celý lidský dotýkaný svět. Dotýkaný ve všech možných snových i reálných podobách, čemuž přirozeně odpovídaly i techniky autorovy malby či grafiky.

Ráda si posedím nad Dušanovými ranějšími kombinovanými technikami, které do prostředí vnášejí provokativní otázky – komunikují a vybízejí k dlouhým vnitřním dialogům, jimž je bůhví kde konec a ne vždy je jim konec, jsou spleť, vrstevnaté, rozprostřené do prostoru důvěrně známého, ale i se zatajeným dechem očekávaného, kde pak jen kompozice barev leccos naznačí. Pro členy našeho spolku vytvořil na sto exlibris technikou leptu, suché jehly, mezzotinty, linorytu, suché pečeti; v poslední

Dušan Urbaník, C3, 2005

době – aby ochránil své křehké zdraví - se věnuje zejména počítačové grafice. Ve svém věku se již mohu pousmát nad tímto obávaným jubileem, které může tolik zneklidňuje, a smím prozradit, že ani Dušan neunikl nástrahám – naštěstí uměleckým. Propadl kouzlu svého vlastního světa minimalismu. Jak jinak, žije-li v těsné blízkosti konceptualismu, jehož se Opava, nechci vynášet soudy zda naštěstí, či k jejímu neprospěchu, stala skutečnou Mekkou. Dušan Urbaník pro své nejnovější artefakty zvolil tuš. Tuš na stéble, tuš na kameni, na různorodých přírodních materiálech, které autorovi umožňují díky nekonečným proměnám úměrným opotřebením užitého stvolu, ale i proměnám vzniklým novým a novým nánosem tuše na kámen pro další a další (o)tisky - tvořit nové černobílé stopy jeho dnešního nevšedního světa minimalismu. Padesátileté jubileum definitivně prokázalo dospělost Dušana Urbaníka; přeji autorovi za sběratele i za sebe, aby v tom dnešním světě ochránil své zdraví, aby mu tvůrčí práce přinášela inspiraci a radost, díky níž nás oslavenec jistě potěší mnoha zajímavými exlibris.

PhDr. Zdenka Pfefferová

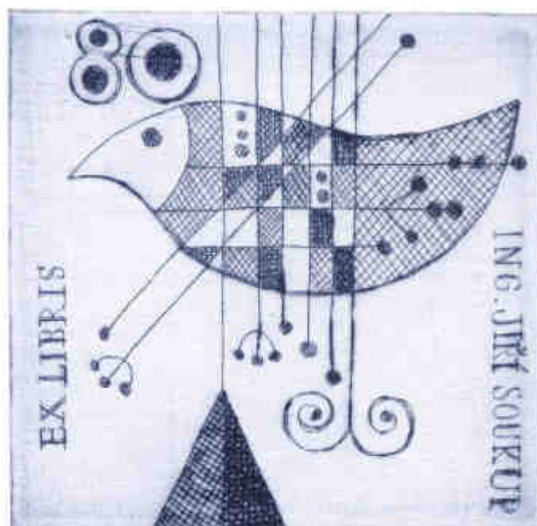
JIŘÍ KUBÍČEK O SOBĚ

Dosud jsem o sobě mnoho nenapsal, nemám ani podrobný životopisný záznam a tak se zde jen pokouším písemně vyjádřit hlavní směry svého života, svůj zájem o výtvarné pojetí představ, spíše než popis skutečností realizovaných v době výtvarných studií.

Jmenuji se Jiří Kubíček, jsem narozen 13. prosince 1930 v Praze-Kbelech. V mých čtyřech letech se rodiče přestěhovali do Prahy-Hloubětína, do kolonie Za horou, kde dosud bydlím. Dům je poblíž bývalé celnice, jejíž budova dosud stojí, ale slouží již jinému účelu; slouží policii. Clo se na okraji Prahy již nevybírám. S kdysi platným celním režimem byly potíže. Třeba při dovozu uhlí na ručním vozíku se muselo jet mimo hlavní silnici, aby se ušetřilo za clo.

Bydlím tedy v Praze, ale rušný střed hlavního města mě neláká. Do centra se vypravím jen v případě nutnosti. Žiji si zde ve světě svého umění, nevzrušuje mě politická situace, mám rád klid a pohodu. Nevyhledávám širší společnost, jsem více samotářem.

Základní školu jsem vychodil v Hloubětíně. Rád jsem kreslil, a byl bych tehdy rád navštěvoval výtvarnou školu. Z neznalosti podmínek jsem promeškal termín přijímací zkoušky na grafickou školu v Křižovnické ulici. Otec proto rozhodl o mém nástupu do učení na dřevomodeláře v ČKD Praha. Na vysokou školu jsem se dostal až po vyučení v roce 1950. Moje přání se splnilo. Udělal jsem zkoušku a byl jsem

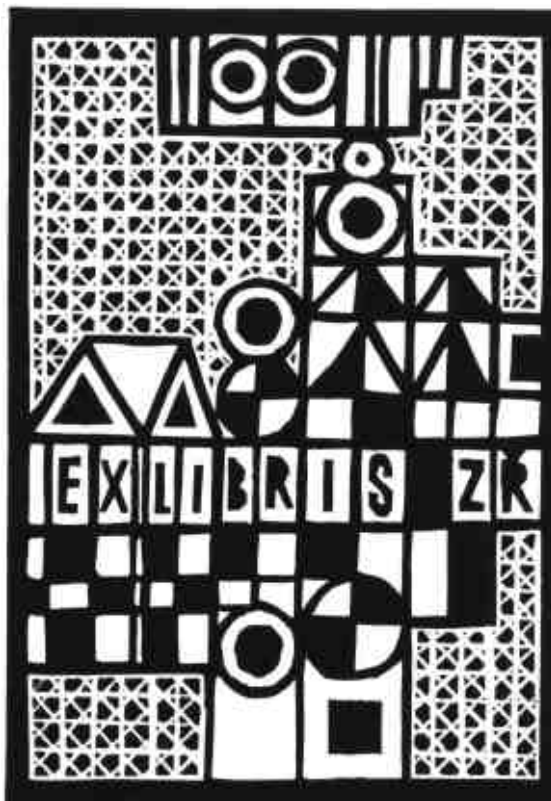
Jiří Kubíček, C4, 2007

přiját do ateliéru prof. Františka Muziky na VŠUP v Praze. Pan profesor Muzika nám dával hodně volnosti v práci, ale měli jsme rámcový program pro každý semestr. Rád jsem kreslil podle skutečnosti. Díky rozhodnosti pana profesora odolal náš ateliér tlaku vnucovaného socialistického realismu. Jednou jsem dostal za úkol namalovat zátiší. Pan profesor mi neporadil, jak to mám malovat, a tak jsem zadání nesplnil a zůstal jsem jen u své kresby. Na malbu došlo až mnohem později. Samostatnou tvůrčí činnost jsem zahájil již v roce 1953. Byly to náměty z pražské periferie prováděné v kresbě, lavírované temperě. S tím jsem se představil také na školní výstavě. To bylo moje první veřejné vystoupení. Představil jsem tam kresbu figury a tu periferii Prahy.

I když jsem u pana prof. Muziky vystačil vlastně pouze s kresbou, malbě se také věnuji. Přišlo to samo. Dalo by se říci, že někdy v 70. letech minulého století mě políbila múza a já jsem podle své představy namaloval obraz. Byl namalován podle mé okamžité intuice, daleko od reality. Našel jsem tak svůj osobitý výtvarný projev, kterému jsem již po léta věrný. Maluji ve vymezených plochách, jako symboly užívám dekorativní prvky, ať již to jsou rybičky, ptáci, vláčky, parníčky, lidské tváře

nebo postavy, domečky nebo jiné geometrické prvky doplňující nebo vytvářející kompozici směřující k abstraktivnímu pojetí díla. Maluji v letních měsících, kdy je příjemné pobývat na verandě. Maluji emailovými barvami štětcem nebo stříkáním. V zimních měsících je to kresba a grafika. Grafiku vytvářím pro tisk z výšky i z hloubky. Sám ji tisknu. Mám v ateliéru dvě satinýrky. Jednu bez převodů pro tisk linorytů a linořezů a druhou s převody pro tisk suché jehly. Zimní doba je také příhodná pro větší kresby až do formátu A1. Kreslím přírodním uhlím a kresbu ošetřuji fixativem. V ateliéru mám i drobné malby na sádrových destičkách od rozměru 10x15 cm výše. Jinak pro obrazy volím nejčastěji rozměr 70x70 cm. To vychází z dřívějších zadání výtvarného řešení obalů na gramofonové desky vydavatelství Supraphon. Pro toto hudební vydavatelství jsem také vytvořil několik plakátů. To bylo kolem roku 1960. Někdy maluji i obrazy většího formátu, 100x70 cm. V grafice volím rozměry podle velikosti desek linolea nebo kovu vhodné pro zadané téma. Od počátku 80. let mě zaujaly také motivy lidového umění, které uplatňuji hlavně v barevné litografii, kterou tisknu v litografické dílně.

V kompozici spojuji vyváženost barevných ploch s lineární strukturou a dekorativní stylizací začleněných reálných prvků. V grafice uplatňuji rád také techniku suché jehly. V mé grafické tvorbě zaujímá významné místo tvorba drobné grafiky, exlibris a novoročenek. Popudem k tomu bylo, že jsem se náhodou dozvěděl

Jiří Kubíček, X3, 1997

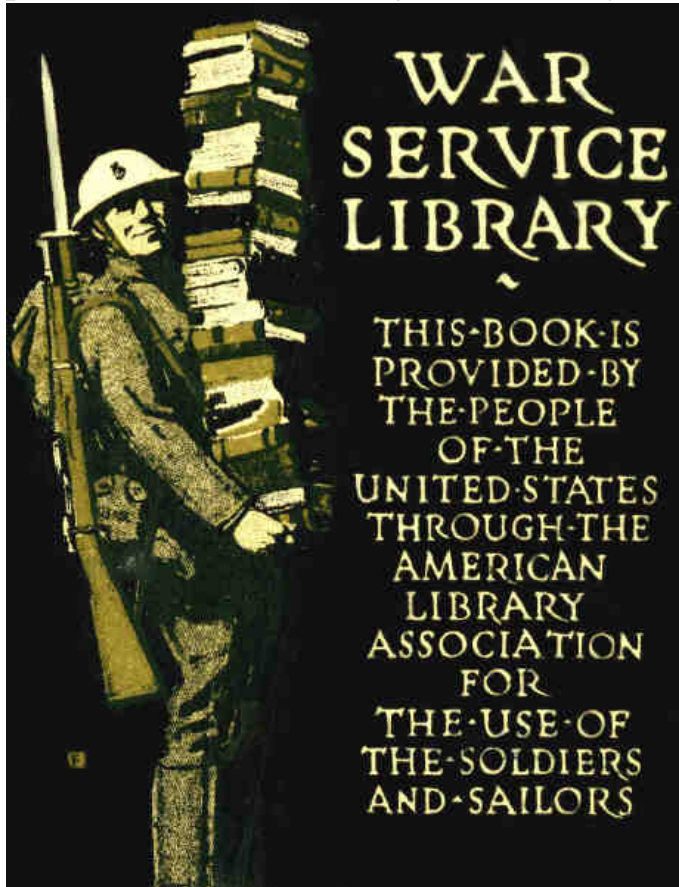
o Spolku sběratelů a přátel exlibris. Pak jsem se stal, asi před deseti lety, jeho členem. Se zájmem sleduji činnost spolku a je mi sympatické, že se tam stále něco děje, což v některých uměleckých spolcích není obvyklé. Mezi členy SSPE se najdou zájemci o moji tvorbu, i když někteří objednavatelé exlibris a novoročenek nejsou organizovaní sběratelé. Některé kontakty vznikají osobním setkáním, některé korespondenčním stykem. Díky setkání se sběrateli jsem se stal také sběratelem a mám již docela pěknou sbírku několika stovek grafických lístků.

Moje tvorba exlibris vykročila již do druhé padesátky. Sběratelským kontaktům vděčím i za několik výstav, kde jsem mohl představit výběr ze svého díla. A tak počet výstav, kde jsem představil své dílo, překročil již číslo 25; z toho bylo osm výstav autorských. Při sběratelských a tvůrčích kontaktech získávám další přátele z řad sběratelů, teoretiků i organizátorů výtvarného dění. Nejsem tedy ortodoxním samotářem, jak by se z úvodního sdělení mohlo zdát. Lidem se nevyhýbám. Moje přání je přinést hodně radosti a potěšení z mých obrazů, drobné grafiky a exlibris.

Jiří Kubíček

AMERICKÁ KNIHOVNA V PAŘÍŽI

Při letošních revizích fondu exlibris mi přišlo „pod ruku“ zajímavé exlibris, o němž jsem neměla bližší informace než to, že jej K. J. Obrátil získal do svého fondu v roce 1928 a zapsal si jej do oddílu Amerika pod evidenčním číslem 14209. Je provedeno technikou litografie, rozměry 77 x 48 mm. Směřující se voják držící kupu

knih, vpravo nápis: War service library (Válečná knihovnická služba). Nápis dále říká že: „Tuto knihu poskytl americký lid svým vojákům a námořníkům skrze Americkou knihovnickou společnost“. Funguje tato služba ještě dnes? Co to vlastně bylo? Píšu slovní spojení do internetového vyhledávače a vzápětí se přede mnou otevírají stránky, v nichž nalézám nejen stejné exlibris, které leží přede mnou na stole, ale také zajímavou historii neméně zajímavé instituce – Americké knihovny v Paříži.

Ke konci 1. světové války, v roce 1917, zavedla Americká knihovnická společnost (ALA) tzv. War service library (WSL) – Válečnou knihovnickou službu, jejímž úkolem bylo dodávat do Francie americkým

vojákům a námořníkům americkou literaturu a časopisy a tak pomoci zmírnit jejich válečné útrapy. Směřící se voják, na exlibris pravděpodobně také z roku 1917, označoval všechny knihy posílané do Francie. Po válce se ALA rozhodla zanechat knihy z WSL v Paříži. Na 30.000 svazků se stalo základem Americké knihovny v Paříži, ze které se stala nezisková organizace. Jejím posláním bylo za prvé sloužit jako pomník americkým vojákům padlým v 1. světové válce a za druhé zprostředkovávat americkou literaturu evropským studentům, novinářům a spisovatelům.

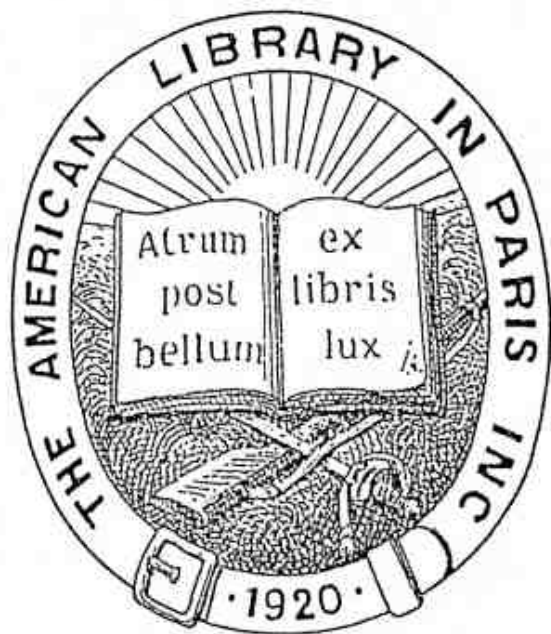
V roce 1920 také vzniklo nové exlibris, zinkografické, které je užíváno dodnes – vojenský opasek rámuje knihu a dvě pušky a devízu vyjadřující naději v dlouho-trvající budoucí mír - „Atrum post bellum ex libris lux“. Volně přeloženo: Po hrůzách války přinášejí knihy světlo. Autor je, stejně jako u prvního exlibris, neznámý. Bohužel, 2. světová válka v roce 1939 obnovila původní poslání WSL – dodávat knihy, tentokrát francouzským a britským vojákům. Ve válečných letech plnila ALA také funkci veřejné knihovny, a i když byly francouzské knihovny uzavřeny, ALA v Paříži nepřestala fungovat po celou 2. světovou válku.

Po skončení 2. světové války se knihovna vinou finančních obtíží musela několikrát stěhovat, přesto ale zůstala aktivní institucí. V roce 1955 zpřístupňuje první kolekci knih v Braillově písmu na evropském kontinentu. V 60. a 70. letech 20.

století se členská základna a donátoři knihovny rozrůstají, členy je mnoho vlivných osobností, např. Richard Wright, Irvin Shaw, William Styron, Mary McCarthyová ad. V roce 1989 je elektronizován katalog a v roce 1992 knihovna získává knihy z pozůstalosti Marlene Dittrichové.

V roce 2000 ALA oslavila 80 let nepřetržité služby. Jejím posláním v současné době je vedle zprostředkování anglicky psané literatury a periodik také podporovat děti i dospělé ve čtení v angličtině, pomoci studentům v přípravách na zkoušky v angličtině a svou činností, fondy a sbírkami přispět k porozumění mezi Francií a USA. K tomu nabízí

rozsáhlé fondy klasické i současné literatury, překlady světové literatury a široký výběr všech témat, přes 450 titulů periodik, přístup k internetu, 8000 svazků dětské, předškolní i školní literatury, audiovizuální kolekci s různými hudebními žánry a klasickými americkými filmy a také literaturu ke zkouškám. Ke speciálním sbírkám mají přístup jen členové knihovny – mohou tak shlédnout kolekci dopisů amerických spisovatelů nebo kolekci kulinářských knih Gregory Ushera – zakladatele Ritz Escoffier cooking school a ředitele kuchařských škol Le Cordon Blue and La Varenne.

Zdroje:

1. <http://www.americanlibraryinparis.org/>
2. korespondence s panem Simeon Gallo (akvizice a katalogizace ALA) a paní Kim Lé Minh (referenční služby).
3. Grattan, Mary C.: The American Library in Paris, Dictionary of Literary Biography Yearbook. Thomson Gale 1993, s. 226–233.
4. Leary, Francis: Atrum post bellum, ex libris lux. An Article about the American Library in Paris (kopie článku).

EXLIBRIS MICHALA CIHLÁŘE

Obdivuhodné mnohobarevné linoryty Michala Cihláře (1960) jsem viděl při mnoha příležitostech. Bylo to třeba již dávno v revue Labyrint, na výstavách Grafika roku, kde získal Cenu Vladimíra Boudníka a na plakátech pro Zoologickou zahradu v Praze. Teprve však při studování monografického katalogu Zvěrstvo (Zvěrosnubnost) k výstavě v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze, která se konala v květnu až srpnu 2007, jsem v katalogu našel dvě jím vytvořená exlibris: pro Madlu

Richterovou, X3, 1999 a pro pětiletou Marion Böhmovou, X3, 2003.

Toto zjištění mě nenechalo v klidu a dále jsem pátral. V poslední době se objevily Cihlářovy jedinečné linoryty na prvních stránkách sobotních příloh Lidových novin, což mi připomenulo autorovu úspěšnost. Jak se ale dostat k dalším exlibris? Pomocnou ruku mi podala redakce kulturní revue Labyrint a potom i sám autor, na kterého jsem se obrátil.

Získal jsem od něho kopie jeho dosavadní exlibrisové tvorby a přitom jsem se dozvěděl, že svoje exlibris tiskne ve velmi malém nákladu. Exlibris, prováděná technikou linorytu, většinou pouze jednou vytiskne do darované knihy a současně pořídí dva nebo tři výtisky pro vlastní archív. Jen v jediném případě vytiskl pro zadavatele 50 výtisků. Naděje na získání jeho exlibris je tedy nepatrná.

Svoje exlibris představil Michal Cihlář na výstavě Současné české exlibris, Prostějov 2004 a na XI. Trienále exlibris, Chrudim 2005.

Michal Cihlář se narodil 16. 9. 1960 v Praze. V letech 1976-1980 studoval na Střední odborné škole výtvarné v Praze a v letech 1981-1987 na VŠUP v Praze (ateliér knižní kultury, prof. M. Hegar a doc. J. Solpera). Uspořádal 37 autorských výstav a zúčastnil se více jak 160 kolektivních výstav. Je zastoupen v domácích i zahraničních galeriích a získal řadu ocenění. Společně s Veronikou Richterovou vytvořil realizace pro veřejné prostory.

Zpracoval jsem soupis exlibris Michala Cihláře z let 1980 až 2008, který obsahuje 45 položek. Vzhledem k tomu, že získat tato exlibris je prakticky nemožné, nebude soupis vydán tiskem, ale je k dispozici na vyžádání u autora tohoto článku.

Adresa výtvarníka: Michal Cihlář, Oty Pavla 34, 273 43 Buštěhrad.

Adresa autora článku: Ing. Jiří Soukup, Jungmannova 31/1437, 500 02 Hradec Králové.

Ing. Jiří Soukup

VINCENC SVOBODA - BIBLIOFIL A SBĚRATEL EXLIBRIS

Vincenc Svoboda, středoškolský profesor, básník, prozaik, překladatel z němčiny, ruštiny, polštiny, církevní slovanštiny a angličtiny, vydavatel bibliofilských tisků a legionář, byl také významným sběratelem exlibris a členem SSPE. Narodil se 5. 1. 1887 v Račerovicích u Třebíče a zemřel 30. 6. 1955 v Praze.

V době 1. světové války byl odvelen do Ruska, od 7. 9. 1915 do 24. 10. 1915 byl ve válečném zajetí a do legií se přihlásil 25. 10. 1915. Tam byl redaktorem kyjevského časopisu Čechoslovan (1917), Věstníku pro povolžské skupiny čs. revolučních vojsk (1918) a Věstníku 18. transportu na lodi Sheridan (1920). Obdržel četná válečná vyznamenání. Do vlasti se vrátil až 23. 4. 1920. Po návratu z Ruska hodně překládal, zejména z ruštiny. Přeložil např. dvoudílný román z dob Ivana Hrozného Kníže Serebrjanyj od A. K. Tolstého. Z němčiny přeložil např. v roce 1947 Listy do vězení od Ch. Garrique-Masarykové.

Významnou součástí Svobodova díla je však jeho působení jako bibliofila. Při přípravě svých krásných tisků spolupracoval s vynikajícími výtvarníky a grafiky (C. Bouda, J. Konůpek, K. Dyrnyk, M. Kaláb a další). V letech 1926-1932 vydal celkem 19 knih.

Byl i velkým sběratelem exlibris – jeho sbírka čítá 2.200 kusů. Svá exlibris měl např. od J. Váchala, K. Votlučky, O. Štáfla, J. Hodka a Z. Burghauserové. S těmito umělci se i přátelsky stýkal. Velmi hezké je jeho exlibris od Josefa Váchala. Je to dřevoryt z roku 1914 a má název Strom života a vědění. Je uváděno v knize B. Beneše Buchlovana Moderní česká exlibris (Kroužek českých exlibristů v Praze,

Josef Váchal, X2, 1914

1926) a v knize Paměti Josefa Váchala, dřevorytce (Prostor, Praha 1995). V soupisu exlibris J. Váchala od Vincence Pauluse (1943) je uveden zřejmě chybný rok jeho vzniku - 1913.

Vladimír Mikule

VZPOMÍNKA NA MALÍŘE A GRAFIKA KARLA ŠTIKU

V letošním roce vzpomínáme 110. výročí narození významného českého malíře, grafika a ilustrátora Karla Štiku. Karel Štika se narodil 27. 1. 1898 v pražském Smíchově. Jeho rodiče pocházeli z líbezné středočeské krajiny na Sedlčansku, maminka z Petrovic, tatínek z nedalekých Dublovic. Jako pětiletý poprvé navštěvuje malebné městečko se dvěma věžemi v kotlině mezi kruhem kopců, rodiště jeho maminky, milované Petrovice. Kraj kolem Petrovic je pak inspirací jeho umění pro celý život.

Jako dvacetiletý s těžkou polní výzbrojí prochází na jaře roku 1918 kraj kolem Passo del Tonale v jihotyrolských Alpách, kraj s dramatickým obzorem, jak jej sám malíř charakterizoval. Po návratu z 1. světové války, nyní již jako žák Akademie, přes válečné vzpomínky pozoruje současný život rodné metropole a jako dobrý pozorovatel jej zaznamenává. Vystudoval grafickou speciálku prof. Maxe Švabinského (1919-1923) spolu s J. Rambouskem, V. Silovským, A. Moravcem, V. Sedláčkem a V. Fialou. Odtud si odnesl dokonalou řemeslnou znalost grafických technik, která byla základem jeho další výtvarné práce. Karel Štika, tak jako celá jeho generace, byl ovlivněn zkušenostmi z 1. světové války, jak z fronty, tak i z bídy jejího zázemí. Jeho umělecký vývoj byl proto směřován k sociálním otázkám té doby. Jeho tvorba z tohoto údobí je blízká literární tvorbě Jiřího Wolkra, Karla Tomana a Josefa Hory. Výstižně umělcovu tvorbu charakterizuje Josef Hora v předmluvě k Almužně z roku 1926. Vliv Edvarda Muncha (Výkřik z r. 1895) je v jeho díle té doby zřejmý. Z 20. a 30. let pocházejí lepty Z periférie z r. 1921 a Tvrký chléb, komentující realitu všedního dne prostého člověka, suchá jehla Roztloukání hrud z r. 1923, suchá jehla Předměstí z r. 1924, linoryty Slepec, Nemocná a cyklus linorytů Almužna z r. 1926, cyklus leptů Milenci z r. 1927, cyklus linorytů Cesty z r. 1935 a další.

Po absolvování Akademie, vlastně ještě za jeho studií na Akademii, se vydává na dráhu kantorskou. Tu mezi lety 1921-1952 poznamenala místa jako Tábor, kde

jeho žákem na tábořském reálném gymnasiu byl Jaroslav Šváb, pak Slovensko, Nová Paka, kde působil celých 15 let, a nakonec Praha, kde jsem měl to štěstí na konci jeho kantorské dráhy být jeho žákem na smíchovském Drtinově reálném gymnáziu. V Nové Pace, v místě, kde okupace byla bolestně pociťována pro blízkost území zabraného okupanty, umělec prožil celou válku. Hledal zde sílu uvnitř sebe, hledal ji i vně tím, že ve stopách velkého básníka Máje nacházel posilu pro svoji tvorbu. Kumburk, Bradlo a Pecka jsou zastavení a dominanty kraje, která se umělec snaží oslavit kresbami jako památná místa své těžce zkoušené domoviny. A právě zde se mění prostředky jeho uměleckého výrazu i výraz samotný: místo tužky a křídly – lavírované kresby, které se stanou jeho malířskou technikou do konce života. V tomto kraji odhalují jaro, léto a část podzimu geologickou strukturu permského útvaru – červenavá hněď půdy navodí užívání sien a sépií, zima pak studené tóny tint, Paynovy šedi a indiga. Po osvobození se Karel Štika vydává na svoji „krkonošskou pouť“. S dosažitelnou objektivností kreslí siluetu Kotle-Kokrháče v přesvědčení, že jeho obrys je melodičtější než tvrdý obrys Sněžky (Obzory).

Karel Štika si byl vědom váhy umění, jeho mravní a veřejné odpovědnosti vůči společenskému dění i vůči národu. Ne bez jinotaje vzkřísil ve svých grafikách Fričovy Písně z bašty v r. 1938, Vrchlického Hlasy v poušti v r. 1939, Komenského Labyrint světa v r. 1940, Máchův Mág (Máj) v r. 1939 a Havlíčkovy Tyrolské elegie v r. 1940, právě v dobách pro národ těžkých. Krátce po válce, ještě v roce 1945, vyšel v Nové Pace soubor ilustrací z těchto děl pod názvem Básník a odboj. Umělec se vrací do míst svého mládí, do Prahy a na milované Petrovicko, kde dále rozvíjí techniku lavírované kresby a grafických technik. Mimo soubor patnácti suchých jehel Krajem kamenitým z r. 1949, opěvujícího krajinu kolem Petrovic, vytvořil v r. 1953 čtyřdílný cyklus Povltaví, který zachovává v paměti krajinu v budoucnu zatopenou vodou slapské přehrady, ale především lavírované kresby Sedlčanským krajem z let 1951-1955, lavírované kresby Krajina u Petrovic a V polích u Petrovic z r. 1961.

Talent, tato obdivuhodná duševní schopnost člověka, je každému z nás dán jenom proto, aby sloužil jiným. Jinak tomu ani nebylo u Štiky. Štikův výtvarný talent spolu se zájmem o literaturu se projevil významně i v jeho pracích ilustrátorských, kde především dřevoryt dovedl až k samé hranici dokonalosti. Jeho ilustrace knih snesou ta nejpřísnější umělecká měřítká. Ilustroval např. již zmíněné Tyrolské elegie K. Havlíčka Borovského z r. 1940, Vesnického lékaře A. Coolena z r. 1944, Pozdě kránu Karla Hlaváčka z r. 1949, Stehlíkovu Obděnickou pouť z r. 1952, Turgeněvovy Lovcovy zápisky z r. 1957 a řadu dalších. Ne bez významu zůstávají i jeho práce na tvorbě čs. známek, exlibris, drobné grafiky, ale i jeho činnost pedagogická a literární. Byl autorem řady článků o umění, publikovaných převážně v časopise Hollar, odborné publikace Co je grafika?, Goya - malíř běsů z r. 1936, a především půvabné autobiografické knížky z r. 1959 doprovázené osmi lavírovanými kresbami dokumentujícími děj jeho Obzorů, jak svoji knížku nazval. Karel Štika měl nevšední dar slova, což jeho Obzory dostatečně dokumentují. Měl jsem to štěstí, že první obtisk Obzorů, který dostal právě ke korektuře, mně jejich autor s překrásným přednesem přečetl. Jeho Obzory byly jeho slovní i výtvarnou zpovědí a vyjádřením lásky ke krajině domova, shrnuté do motto „Pohled do dálky dává duši šířku“, navíc

v závěru ještě trochu zesílený - „tolikrát viděný pohled z okna k pahorkatému obzoru, který ještě dnes v něčem neoklame: šíří dech duše, ano, dává duši šířku ...“.

Zbývá ještě dodat, že Karel Štika se stal členem SČUG Hollar v r.1932, mezi lety 1953-1955 byl zvolen předsedou SČUG Hollar. Byl i členem našeho Spolku sběratelů a přátel exlibris. Umělec zemřel 23. 10. 1975 v Praze.

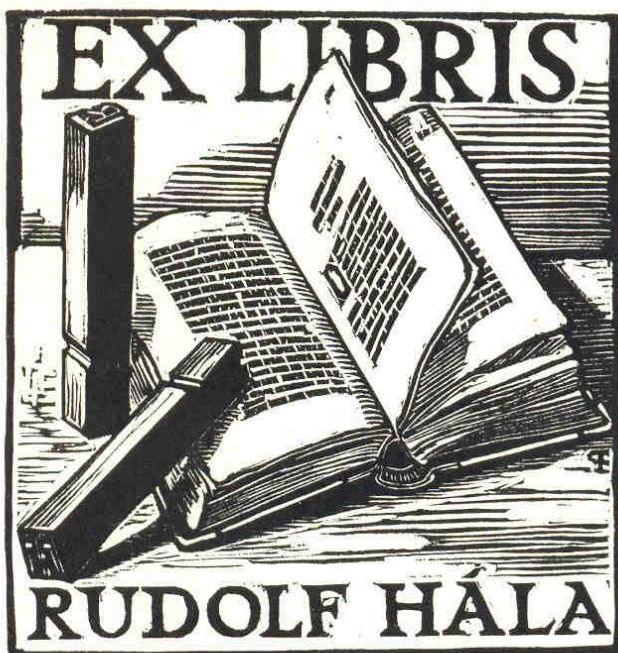
Jiří Nedoma

ZAJÍMAVÉ EXLIBRIS

Měli jsme to tu již jednou. V krabici odložených “nehodnotných” exlibris může náhle zazářit něco, co si umístění v ní nezaslouží (viz KZ 1/06, s. 10). K podobnému může dojít i v sice “neodložené”, ale v jakési “okrajové”, zastrčené části nějaké sbírky. V záplavě exlibris zhotovených skutečně méně nebo vůbec nenadanými a neumnými tvůrci se objeví něco, co jasně vyniká nad své okolí. A ne jenom jedno. Takovéto připomenutí by si jich zasloužilo více.

Dnes tak “oživíme” exlibris vytvořené Emilem Pacovským pro Rudolfa Hálu. Je to dokonale pojatý a ztvárněný dřevoryt z roku 1922. Nemá kolem sebe mnoho podobných.

Emil Pacovský (1879-1948) po studiu působil dlouho na Slovensku, (založil tam dokonce Grupu slovensko-uhorských maliarov), ale známý je hlavně jako

Emil Pacovský, X2, 85:80, 1922

spoluzakladatel Uměleckého sdružení SURSUM. Spolu s ním je 30. 7. 1910 založili J. Konůpek, F. Kobliha, J. Váchal a J. Zrzavý s cílem „kráčet vzhůru“! (Jak často vídáme v dnešní době v umění ještě něčí touhu vydat se touto cestou?

Skupina trvala sice jen v letech 1910-1912, ale v té době Pacovský založil uměleckou revui VERAIKON, s názvem vzniklým z křesťanské tradice, podle které je veraikon šátek, který Ježíši podala sv. Veronika při jeho cestě na Golgotu. Zůstala pak na něm Kristova podoba. Revue jež vytrvala až do roku 1937! Podle soupisu Jana Žižky z roku 1942 vytvořil Pacovský 16 exlibris.

Rudolf Hála (1892-1968), pro něhož bylo exlibris zhotoveno, byl ve své

době známý typograf, jak vyjadřuje obsah exlibris. Napsal několik příruček ke svému oboru a jako člen Spolku českých bibliofilů začal před 2. světovou válkou vyhlašovat bibliofilské soutěže o nejkrásnější knihu! Sám také mnoho knih bibliofilsky upravoval, a s jeho jménem se tak setkáváme stále v nabídce antikvariátů u vzácnějších tisků.

Josef Chalupský

FRANCOUZSKÁ SOUTĚŽ V LUNEL

Vedle exlibristických soutěží “velkých”, existují “menší” až “malé”. Skupiny zapálených exlibristů v nějakém místě chtějí uctít památku svého rodáka či krajana. Zpravidla při příležitosti jeho životního výročí vypíší soutěž na tvorbu exlibris s jeho námětem a chtějí jej tak připomenout. Ne vždy se to podaří. Např. v roce 2006 srbští nadšenci z Čuprije vzdali svoji soutěž vypsanou na počest Nikola Tesly. Přes odložení uzávěrky nepřilákali více než 25 účastníků, (viz KZ 04/06, s. 18). Většinou to však vyjde, i když třeba jen proto, že pořadatelé se nedají odradit a spokojí se s málem.

V roce 2006 vypsali exlibristi ve francouzském Lunel, městečku nedaleko Montpellier (Département Hérault) na jihu země, soutěž na jméno Louis Médard (1768-1841). Není to tedy ten, jehož “kápě čtyřicet dní kape”. Mají v místě klub jeho přátel. Přes začátky studia u jezuitů a po pozdějším přechodu k protestantům se vrátil Médard k rodinné tradici, neboli k obchodování s látkami a s krajkami. Po čase ale

Aria Komianou

získal tolik prostředků, že toho všeho mohl nechat a věnoval se jiné rodinné zálibě - sbírání knih. Dodnes je jeho sbírka zachována a ceněna pro svoji promyšlenost, se kterou byla pořizována. Byl to tedy, současněji řečeno, skutečný a pravý bibliofil.

Za těchto okolností nepřekvapuje, že jejich soutěž obleslala pouze 40 výtvarníků. Ne tedy o mnoho více než u zmíněných Srbů. Pocházeli ze šesti zemí, 32 z Francie, z ostatních jen po jednom. Pouze z Argentin, tolik pozorné k evropským soutěžím, byli tři.

Od nás nikdo. Cenu ve slušné výši 750 euro získala řecká výtvarnice Aria Komianou. Dvě čestná uznání obdrželi Chorvat Plamenko Gengič a Frédéric Kuhlman z Francie. Milé je, že byla také udělena “cena na povzbuzení”. Získal ji čtrnáctiletý chlapec Alexandro Baldo.

12. BIENÁLE DROBNÉ GRAFIKY A EXLIBRIS V OSTROVĚ VELKOPOLSKÉM 2007

Soutěž má svou tradici. Obeslalo ji 372 výtvarníků ze 40 zemí. Do užšího výběru se jich dostalo pak 332. Nás může těšit, že po létech hubených se stále častěji na předních místech soutěží objevují jména našich umělců. **Jiří Brázda** získal druhou cenu a **Pavel Hlavatý** medaili! (O dalších úspěších je v KZ ve zprávách o výsledcích jiných soutěží.)

První cenu získala Hanna T. Głowacka a třetí Tomasz Pietrek, oba z Polska. V katalogu došlo k výraznému pochybení,

Jiří Brázda, C2,+C4+C7, 2006

Vanilka. Hanna T. Gowacka, KT, 2005
nelze

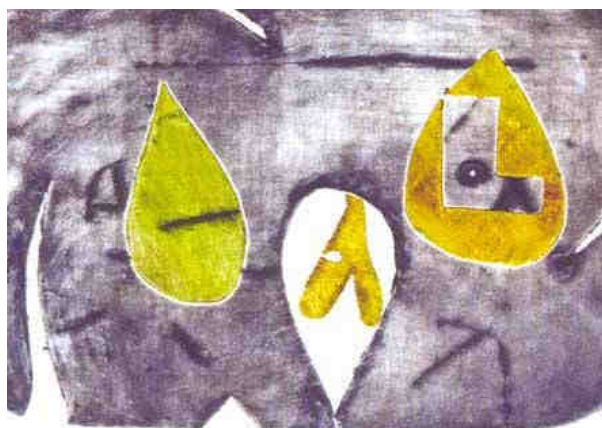
vždy přesně spočítat účastníky z jednotlivých zemí, ale je zřejmé, že po Polácích (kolik přesně?), Rusech (27), Ukrajincích (19), Japoncích (16, více?) jsme s naší účastí my a Bulhaři (15). Dokonce i před Argentinci (14). Od nás soutěž obeslali (podle abecedy): Gennadij Alexandrov, Svatoslav Böhm, Jiří Brázda, Dobroslava Broďáková-Urbanová, Luděk Dostál, Pavel Hlavatý, Zbigniew Kubezcka, Hynek Luňák, Jaroslav Minář, Jiří Neuwirt, Martina Rožanská, Jiřina Sivá, Ladislav Steininger, Dušan Urbaník a Vladimír Znamenák. (Vítězná exlibris představujeme.)

Jch

GRAMARINA 2007

Moře, úžasné, ohromné, fascinující, dávající život i smrt. To je jen nejstručnější souhrn krásného, poetického úvodu katalogu jmenované soutěže. Pod tímto znamením ji vypsal galeristé Tařana a Radu Binovských z ukrajinské Oděsy. A jak se zdá, hodlají v tom pokračovat, protože již čtrnáct let pořádají mezinárodní bienále MARINA pro tvorbu zabývající se mořem. Exlibristickou soutěž by šlo tak vhodně připojit.

Je to soutěž “malá” (viz článek v tomto čísle KZ o Lunel), ale pořadatelé opět ukázali neochvějnou chuť vše úspěšně dokončit, i když se přihlásilo jen 42 účastníků. Zato z devatenácti zemí! Včetně tří od nás, což je spolu s umělci polskými druhé místo v účasti. Z České republiky to

Příběhy Sindbádovy
Slobodan Tomič, C4, 2006

byli (podle abecedy): Pavel Hlavatý, Martin Manojlín a Petr Minka. Hlavní cenu získal Chorvat Slobodan Tomič ze Splitu, druhou Konstantin Kalinovič a třetí Eduard Bělsky, oba z Ukrajiny. Uděleno bylo i sedm čestných uznání. Pořadatelé vydali již zmíněný, dokonale vybavený katalog, ve kterém jsou i reprodukce pěkných exlibris zaslaných našimi umělci.

Jch

2007 HANGU BINHAI TIANJIN INTERNATIONAL GRAPHICS AND EXLIBRIS INVITATION EXHIBITION aneb po našem VÝMĚNNÝ DEN A SVĚTOVÁ VÝSTAVA GRAFIKY A EXLIBRIS HANGU 2007 V ČÍNĚ

Ve dnech 27. až 31. 10. 2007 se konala v Číně významná „předkongresová“ výstava, spojená s osobní účastí vystavujících na vernisáži a několikadenním pobytem v Hangu a okolí. Výstavy se osobně zúčastnili Peter Ford (Velká Británie), Petr Lazarov (Nizozemsko), Natalia Černětsova (Lotyšsko), Vladimír Zuev a Evgenij Bortnikov (Rusko), Igor Piačka (Slovensko) a Martin Manojlín. Za Českou republiku byl pozván ještě Vladimír Suchánek, ale nemohl se osobně zúčastnit z důvodu jiné zahraniční cesty. Byli jsme ubytováni v Hangu v muzeu vína, kde měl každý svůj malý domeček, pojmenovaný některým druhem vína. Hangu je malé městečko asi 250km od Pekingu.

Zleva: M. Manojlín, čínská tlumočnice, V. Zuev, E. Bortnikov. Tianjin, 27. 10. 2007

Výstava se konala v ShuoHai International Exlibris Centre v Tianjinu. Vernisáž byla velkolepá, za účasti mnoha představitelů okresu a kraje a několika TV štábů. Týž den se konal i výměnný den s čínskými sběrateli. Zájem o evropské umění byl tak velký, že se po grafikách účastníků akce doslova zaprášilo. Po velmi náročném dni nás pozvali do Hangu Theatre na divadelní představení plné barev, hudby a tance. Všichni jsme byli touto podívanou

nadšeni.

Následující den byl věnován návštěvě vojenského muzea na letadlové lodi Kyjev v Binhaiji a návštěvě rybářského přístavu na pobřeží. Odpoledne jsme měli za úkol demonstrovat v ateliéru pana Liu, jak vlastně svá exlibris vytváříme.

Poslední den jsme strávili skvělým výletem k Velké čínské zdi v oblasti Huang Ya Guan. Prošli jsme jí skoro 10km. Takový výšlap je celkem namáhavý. Samé schody nahoru, pak zase dolů, chvíli schody vysoké, chvíli nízké. Byl to však pro nás nezapomenutelný zážitek. Krásná prastará památka a nádherně podzimně zbarvené

stromy rostoucí na mnoha okolních kopcích a skalách. Krajina v dálce mizí v mlžném oparu – prostě Čína, jak ji známe ze starých dřevořezů. Poté jsme se odebrali na návštěvu kláštera.

Večer byla slavnostní večeře a závěrečný večírek. Nikomu se nechtělo opouštět přátelskou atmosféru, která se mezi námi a umělci z Číny po několika společně strávených dnech utvořila. Vznikla zde nová přátelství a nikomu se nechtělo loučit.

Všichni jsme si tedy slíbili, že se za rok opět sejdem na letošním kongresu v Pekingu.

Všichni zúčastnění se shodli, že organizace této ojedinělé akce byla naprosto perfektní. Hlavní a velký dík patří panu Liu Shuo Hai, který byl duší celého projektu.

Martin Manojlín

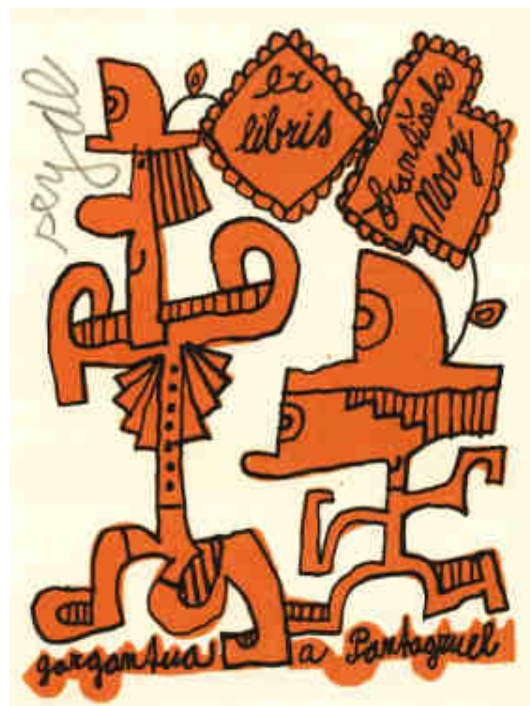
ČESKÉ EXLIBRIS 1945-1980

Dne 17. ledna 2008 byla v Brně v Místodržitelském paláci vernisáž v pořadí již třetí výstavy knižních značek ze sbírek Moravské galerie. První dvě výstavy představily exlibris od nejstarších až do konce 2. světové války. Nynější výstava představuje exlibris od roku 1945 do roku 1980.

Galerie touto výstavou zároveň připomíná 110. výročí první výstavy exlibris na území českých zemí, která se konala v Brně.

Kurátorka výstavy Petra Ciupková s kolektivem pracovníků v grafickém designu vybrala šestnáct autorů, kteří se významným způsobem zasloužili o vysokou úroveň české drobné grafiky jak v domácím, tak v zahraničním měřítku. Ve vystavených exlibris se podle naturelu autorů promítají různé umělecké směry od romantismu, realismu a surrealismu až ke kreslenému humoru a k abstrakci (J. Kaiser, D. Chatrný). Kromě těchto dvou autorů jsou představeni: C. Bouda, V. Cinybulk, M. Florian, M. Houra, V. Komárek, E. Kotrba, M. Lesařová-Roubíčková, J. Liesler, J. Lukavský, K. Oberthor, Z. Seydl, Z. Sklenář, J. Šváb a J. A. Švengsbír. Moravská galerie opět vydala, jako k předchozím výstavám, malou publikaci, kde kromě krátkého seznámení s umělci jsou reprodukována i jejich dvě exlibris.

Zde i v dalších tiskovinách je uváděno, že rok 1980 byl vrcholným rokem „slávy“ českého exlibris. Pak prý nastal pokles a sestupný trend co do množství a kvality, a to zejména po roce 1989, neboť se výtvarní umělci začali věnovat finančně lukrativnějším oborům. (Toto tvrzení nechávám na uvážení našim členům, kteří se zúčastňují pravidelných přehlídek v Chrudimi a jinde. Svědčí to rovněž o malém zájmu současných historiků umění o navázání kontaktů se sběrateli a tvůrci exlibris.)

Zdenek Seydl, L1/2, 1972

Výstava je velmi pěkně uspořádaná a moc hezká. Potrvá do 4. května 2008. Je umístěna v ambitu Místodržitelského paláce na Moravském náměstí 1a. Je denně přístupná.

Jarmila Janků

VÝSTAVA POLSKÉHO GRAFIKA KRZYSZTOFA KMIĘCIE

Jako další korálek z náhrdelníku výstav exlibris, konaných v minulém roce v Moravskoslezském kraji, připravil náš dlouholetý spolupracovník a milovník grafiky Władysław Owczarzy výstavu předního polského grafika Krzysztofa Kmiecie, tentokrát zasvěcenou lidem kultury. V Regionální knihovně Karviná nám bylo představeno přes 250 značek z let 1994-2006, zhotovených převážně pro herce, režiséry, spisovatele, básníky, filozofy, skladatele, hudebníky, novináře, ale i pro televizní a rozhlasové hlasatele. Samostatnou skupinu pak tvořily lístky věnované grafikům, malířům a vůbec jiným tvůrcům exlibris. Na závěr výstavy jsme ještě měli možnost posedět se samotným autorem a o jeho práci, ale i o jeho zážitcích z cestování si s ním na více než dvouhodinovém setkání příjemně popovídat.

Krzysztof Kmieć, X3, 2003

Krzysztof Kmieć, doktor farmacie, adjunkt Katedry farmakologie Jagiellonské Univerzity v Krakově, a v letech 2002-2005 člen senátu této univerzity, se ve své profesní práci zabývá léčivými rostlinami, převážně jejich využitím v praxi. Specializuje se na výzkum léčivých vlastností kaštanu. Jeho práce a záliba v botanice jej nutí hodně cestovat. Procestoval a rostliny studoval v doposud více než třiceti zemích, a to převážně exotických.

Exlibrisovou tvorbu Krzysztofa Kmiecie, umělce i akademika, není možné přejít mlčením. Vždyť jeho více než dvacetiletá tvůrčí práce zanechala nepřehlédnutelný otisk, jehož obrazem je více než 2200 miniaturních dílek. Odlišuje se z té bohaté nabídky polských tvůrců především bohatstvím formy a svým specifickým výrazem.

Věnoval knižním značkám svůj talent i srdce. Je těžké upřednostnit nějaké charakteristické rysy jeho práce, ale určitě stojí za povšimnutí perfektní zvládnutí rytecké práce v jeho milovaném materiálu - linoleu. Krzysztof Kmieć se nebojí kontrastu ve své kompozici. Někdy to je výrazná černá skvrna, jindy povrch znázorňovaného objektu protíná síť tenounkých linek, která dává vyniknout nejrůznějším odstínům šedi.

Jeho práce s písmem vždy koresponduje s motivem a vyznačuje se jasně ohraničenými konturami. Vedle abstraktních forem na jeho lístcích nacházíme popisné podání vytvářených námětů, ale také kompozice z linek, teček, spirál a různých ornamentů. Neustále nachází nové a nové motivy. Vyzná se v přírodě, rostlinách, architektuře a z tohoto čerpá převážně své náměty k tvorbě. Zobrazuje však také lidi a nebrání se ani nadsázce a humoru. Náměty na lístek nejčastěji

vymýšlí sám, a jak tvrdí, k nápadu na motiv pro budoucí exlibris mu stačí jen minimum informací o jeho příštím vlastníkovi. Dělá mu potěšení obdarovávat svými lístky sběratele a pak jejich následná radost. Vždyť ve své skromnosti pro své známé vytváří značky mnohdy za jedno CD s muzikou pro svou sbírku hudby, která vedle grafiky je jeho druhou láskou.

Za sebou má již hezkou řádku cyklů exlibris, ale myslím si, že mezi jeho nejmilovanější a nejvíce srdcem tvořené patří ty, které znázorňují květiny a jsou věnované převážně lékařům, farmaceutům, přírodovědcům, cestovatelům, vlastně lidem ze světa nauky. Dovede dlouze a zajímavě vykládat o těch pro nás obyčejných rostlinách, o svých cestách, ale i o exlibris s těmito motivy spojenými. I když, jak jsem již dříve zmínil, převážně tvoří technikou linorytu, na karvinské výstavě jsme měli možnost vidět, že se nebojí experimentovat a exlibris dovede tisknout, a to výtečně, třeba z kompaktního disku a nebo také – a v tom drží na světě prim – ze solné desky. Svůj počín sám humorně nazývá prvním solorytem.

Na závěr setkání s autorem nás společně napadla tato myšlenka: Zda slovo amatér v umění znamená opravdu toho, kdo není pro danou činnost odborně školen, nebo zda toto slovo nepochází z italského amore, protože jen člověk ze srdcem plným lásky a milující lidi i umění může takovoto nádherné a laskavé věci vytvořit.

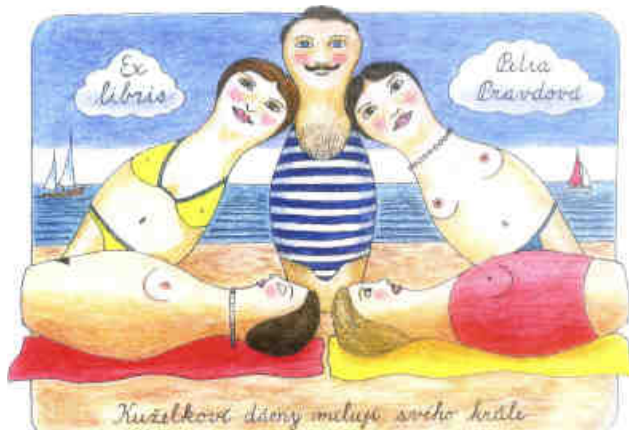

Krzysztof Kmiec, X3, 2001

Stanislav Šereda

VYMĚŇUJETE SNAD NÁMĚT KUŽELKY?

Ve Sborníku pro exlibris a drobnou grafiku 2007 nám pardubický sběratel a exlibristický publicista Zdeněk Řehák v přírodopisné studii s názvem Homo collector rozdělil sběratele do jednotlivých čeledí. Pozastavil jsem se u čeledi námětové. Sám do ní patřím se svým koníčkem koní a koníčků. Odhaduji, že mohou nastat vážné problémy, když se do námětové čeledi propadne naše zanícená sběratelka paní Petra Pravdová. Získal jsem totiž její nové exlibris od Ladislava Dvořáka z Velkých Hamrů u Tanvaldu, jinak i sběratele, výtvarného pedagoga a organizátora výstav.

Ladislav Dvořák, CRD, 2007

Dlužno podotknout, že paní Petra Pravdová je nejen významnou sběratelkou exlibris, ale i náruživou kuželkářkou. Tak se stalo, že Ladislav Dvořák pro ni

vytvořil zajímavé, nevšední exlibris. Obvyklou legendu doplnil textem Kuželkové dámy milují svého krále. A ten kuželkový král v lidské, úsměvné podobě v pruhovaném tričku je obklopen čtyřmi dámami-kuželkami oblečenými do plavek-neplavek. Není mi známo, že by se tento námět ve světě exlibris kdy vyskytoval.

Ing. Jiří Soukup

MORAVSKOTŘEBOVSKÝ ZÁMEK – JAKO MOTIV VE VÝTVARNÉM UMĚNÍ

Moravská Třebová je město na pomezí Čech a Moravy, založené Borešem z Rýzmburka v polovině 13. století. Řada staveb a uměleckých děl dodnes upomíná na hospodářský rozkvět a vysokou kulturní úroveň města za vlády pánů z Boskovic a Ladislava Veleny ze Žerotína. Právě moravskotřebovský zámek, o který se především tito vládci zasloužili, se stává nyní vyhledávaným centrem kulturního a společenského dění.

Potěšitelné je, že se tento objekt stal (mimo jiné) i předmětem zájmu mnoha předních grafiků o výtvarné vyjádření. Jména Ladislav Rusek, Anatolij Kalašnikov, Jiří Bouda, Vladimír Komárek, Jiří Mádlo, Lubomír Bartoš, Květoslava Jadrníčková, Gennadij Alexandrov, Karel Beneš jsou nám velmi dobře známa, méně již však víme, že rovněž přispěli svým výtvarným projevem ke ztvárnění i popularizaci moravskotřebovského zámku. Jejich díla budou připomínat nejen etapu společenské úrovně i úcty k historickým památkám naší generace, ale i dokumentovat toto skvostné architektonické dílo pro generace budoucí.

Zámek se po rekonstrukci stal i domovem mladých, pro umění zapálených lidí. V jihozápadním křídle moravskotřebovského zámku sídlí Základní umělecká škola Moravská Třebová, která v roce 2008 pořádá v reprezentačních prostorách zámku již čtvrtý ročník přehlídky výtvarných prací pod názvem Výtvarný svět na zámku 2008. Klub přátel výtvarného umění přijal nabídku spolupráce na jedné části přehlídky svojí patronací nad soutěží Exlibris pro Ladislava Veleny z Boskovic a Magdalénu z Boskovic (historické postavy, jimž vděčíme za podobu hlavní části zámku).

Účastníci soutěže – žáci základních uměleckých škol z České republiky, kteří se do soutěže přihlásí - vytvoří dva grafické listy podle vlastních návrhů, a to jeden tiskem z plochy a jeden tiskem z hloubky. Třem nejlepším budou předány hodnotné grafické listy předních výtvarníků. Je velmi potěšitelné, že patronát nad touto akcí

G. Alexandrov, C3+C5, 2004

přijal rovněž Spolek sběratelů a přátel exlibris v Praze, který vítěze ocení hlavní cenou.

Sběratele a příznivce výtvarného umění zveme na Výtvarný svět na zámku 2008 do Moravské Třebové, kde se 24. 5. 2008 od 16 hodin uskuteční vernisáž výstavy v reprezentativních prostorách zámku a kde bude 25. 5. 2008 tato výstava součástí programu festivalu sborového zpěvu Moravskotřebovské arkády. Po těchto dvou dnech bude výstava přemístěna do prostor základní umělecké školy, která sídlí v jihozápadním křídle zámku.

Pro další informace je možné využít internetu na adresách:

www.zusmt.cz/vytvarnysvetnazamku nebo www.zusmt.cz/virtualnigalerie

Jiří Vinkler, KPVU Moravská Třebová

LISTOPADOVÝ VÝMĚNNÝ DEN

Když jsem se dočetl v Knižní značce, že bude v listopadu 2007 pořádán v Praze výměnný den, pomyslel jsem si, že je to dobrý nápad. Sice nedlouho po Sjezdu v Karlových Varech, ale v komornějším, a tím pádem i soustředěnějším duchu. Také ne všichni sběratelé se mohli do Karlových Varů dostavit. Sdělení, že máme s sebou vzít i dublety, napovědělo hodně. Já si totiž vždycky ve výměnné euforii domů přinesu řadu skvělých exlibris, která ale již ve své sbírce mám, a tak je zařazuji do dublet na další výměnu. Na jedné straně je to důkaz stálosti mého vkusu, ale na straně druhé i důkaz postupující sklerózy, nebo jak já říkám, „syndrom gigantické sbírky“. Takovou situaci asi zná každý z nás. Víme, že na sjezdu se málokdy dostaneme k prohlížení a výměně dublet – na tuto činnost je nejlepší menší a klidnější akce. Zapsal jsem si datum a místo konání do kalendáře a čas rychle popítil až k onomu kýženému dnu.

Karel Beneš, L4/b, 1990

Místo konání jsme našli lehce: Václavské náměstí 31, vedle hotelu Evropa, pak jsme prošli průjezdem do dvora a tam nás uvítalo sídlo ABF-Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství. Místnost v prvním patře nebyla veliká, ale pro

počet zúčastněných (odhadl jsem na 40) byla jako stvořená. Od devíti do třinácti hodin opravdu byl čas si pohovořit a probrat i vyměnit poklady, které skrývaly výměnné fondy a alba s dubletami jednotlivých sběratelů.

Při cestě domů ve vlaku jsme s kolegy tuto akci ocenili a názor – nejen svůj – tady zveřejňuji. Výměnný den v předvánoční Praze je dobrý nápad pro sběratele a byl bych rád, kdyby se stal tradicí. Pokud sběratel zariskuje a vezme s sebou i svou

manželku, kterou vypustí do dobře zásobených pražských módních obchodů, možná budou spokojeni oba. Nebo alespoň ti, kteří disponují zlatou platební kartou.

Za tento termín pro pravidelný výměnný den v Praze bych se přimlouval. Od sjezdu do jara máme my sběratelé „okurkovou sezónu“. Na jaře pak je valná hromada a potom následuje řada akcí regionálních (Olomouc, Prostějov, Pardubice, Moravská Třebová, Planá nad Lužnicí), které stojí za to navštívit, a tak máme my, milovníci grafiky, do prázdnin co dělat a po prázdninách nás čeká sjezd. Tak se přimlouvám: Pražáci, pořádejte výměnný den každý rok!

Zdeněk Řehák

ADVENTNÍ VEČER

Adventní večer, konaný ve čtvrtek 13. prosince 2007 v kavárně Café Illusion v Praze na Vinohradech, byl tentokrát věnovaný Václavu Hollarovi (1607-1677), jemuž byly uspořádány rozsáhlé výstavy jeho kreslířské a grafické tvorby v průběhu celého roku 2007, tj. v roce 400.

výročí jeho narození. První výstava se konala v Západočeském muzeu v Plzni ve dnech 7. 8. až 21. 10. 2007. Vystaveno bylo asi sto grafik z vlastní sbírky muzea. Druhá výstava byla zahájena 25. září 2007 v Clam-Gallasově paláci v Praze, kde byla vystavena kolekce jednoho sta leptů z Vlastivědného muzea v Šumperku, které pocházejí z tzv. Lukasovy sbírky. Tato výstava byla připravena společně

Dvě ženské hlavy. Václav Hollar, C3, 1645

s výstavou současné grafické tvorby a bibliofilských tisků od roku 1917 členů SČUG Hollar při příležitosti 90. výročí založení tohoto spolku. Třetí nejrozsáhlejší výstava se konala v paláci Kinských v Praze v době od 12. 10. 2007 do 13. 1. 2008. Vystavené grafické listy a většina kreseb pocházely ze sbírky Hollareum, uložené v Národní galerii v Praze, která svými 5500 listy patří k největším na světě. Grafické listy Hollarovy, které vytvářel leptem, doplněným dodatečným rytím a suchou jehlou, vznikaly na základě náčrtů a precizních kreseb, které umělec kreslil během cest a na objednávku. Obsahem jeho grafických listů jsou portréty, veduty a přírodní motivy. K výstavě byl vydán rozsáhlý katalog.

Nyní k vlastnímu adventnímu večeru, jež uspořádali Ing. Milan Humplík a Milan Friedl, který večer režíroval. Základ večera tvořil text knihy M. V. Kratochvíla *Dobrá kočka, která nemlsá* (titul podle názvu jedné z Hollarových grafik), který umělecky přednesli Gabriela Filippi, Milan Friedl, Rudolf Pellar a Jiří Zapletal za hudebního doprovodu Jana Franka, a světelné obrazy Hollarových grafik,

kteřé připravil Milan Humplík. Text knihy líčí dramatické životní osudy V. Hollara během tehdejších válek v Evropě a současně vznik a rozvinutí jeho grafického umění.

Pořadatelům a přednášejícím patří velký dík za to, že text knihy převedli nádherným přednesem a uměleckým ztvárněním do hlubokého a nezapomenutelného zážitku. Velice se přimlouvám, aby spolek v započaté tradici pořádání adventní večerů i nadále pokračoval.

Jan Langhammer

ZEMŘEL JIŘÍ LATA

Do sběratelského nebe odešel 23. 10. 2007 přítel a tichý kamarád, velký milovník grafiky, Jiří Lata.

V obřadní síni jsem při smutné hudbě vzpomínal na naše přátelství: jak jsem s ním v Kralupech nakupoval sbírku cínu, jak mi ukazoval své „poklady“ v mrňavém panelákovém bytečku, jak mne seznámil s Láďou Kašparem, jak mne obdaroval svými hezkými listy od Ludmily Jiřincové, která patřila mezi jeho vybrané autory, jak mne zavedl k Cyrilu Boudovi do zahrady pod Petřínem, abych si s ním vyměnil kamenného sv. Jana za ilustrační kresby, jak Bylo by to dlouhé vyprávění o tom, co spolu sběratelé, zapálení fandové, mohou prožít.

A tak ještě malá vzpomínka: Když jsem seděl u Latů v Říčanech ve vzorně uklizeném domě, ve kterém kralovala jeho žena Jarka, pochlubil se mi souborem nádherných kreseb a autorskou knihou, do které při návštěvách maloval grafik L. J.

Kašpar, neúnavný kreslíř a laskavý vypravěč. Co kresba, to perlička, a Jiří měl radost z mého nadšení i sběratelské závisti.

Zatím hudba dohrála, ta neúprosná kovová opona se otevřela, slzy pálí v očích a Jiří, Jiří Lata, už netrpí a v kterém se určitě všichni jednou sejdem a budeme

určitě se na nás usmívá tím krásným milým úsměvem ze sběratelského nebe,

Cyril Bouda, P1

pokračovat v besedách o umění a o umělcích, s nimiž jsme prožili kus života.

„Tak už, kamaráde, kácí v našem lese“, pošeptal mi zezadu někdo do ucha a já jsem si uvědomil, že skončilo jedno krásné přátelství, které bude trvat již pouze v mých vzpomínkách.

Karel Žižkovský

PUBLIKACE

ŽIŽKOVSKÝ, K.: NEVŠEDNÍ I VŠEDNÍ PAMĚTI SBĚRATELE

130 stran, 220 výtisků, rozměry 29x18,5 cm, lepená vazba, soukromý tisk, Praha 2007.

RNDr. Karel Žižkovský a Josef Runštuk si ke svým sedmdesátinám dopřáli vydání vzpomínek K. Žižkovského na sbírání, na společnou vydavatelskou činnost a hlavně na setkávání s umělci, kteří jsou v zorném poli všech sběratelů a přátel exlibris. Zajímavě upravenou a dobře vytištěnou knihu doprovází dokumentární fotografie a čer-nobílé reprodukce exlibris s námětem krysaře pro autora publikace. Kniha je současně také textovou částí pro přenádherný soubor čtrnácti volných grafických listů s námětem Písně písní (autory grafik jsou: J. Anderle, A. Antonová, J. Brázda, H. Čápková, O. Čechová, J. Dajč, K. Demel, J. Hísek, B. Jirků, J. Kavan, O. Kulhánek, P. Melan, P. Sukdolák a J. Šerých). Vydavatelé se dopustili nepřesnosti tím, že kniha nese na obálce název Ztráta paměti, který je pojmenováním celého souboru. V tiráži a na titulní stránce knihy je titul Nevšední a všední paměti sběratele.

MH

ČASOPISY

Mitteilungen der Österreichischen Exlibris-Gesellschaft, č. 3/2007

T. Cernajsek vzpomíná na setkání sběratelů z září ve Steyru a hodnotí náš kongres v Karlových Varech. P. Rath představuje tvorbu našeho člena Josefa Wenera.

K. F. Stock zpracovává datový soubor Mezinárodní exlibristická literatura, který již přesáhl počet 40.000 položek v ACCESS-Datenbanksystemu. Dění v OEG před 25 lety připomíná článek H. R. Scheffera. Je připomenut rakouský grafik Peter S. Mayer a německý výtvarník Rolf Fleischman. V časopise jsou bez komentáře reprodukovány dva linorytymladé české výtvarnice Petry Palcové, lept L. Bednárika a lept P. Klůčika. O svém sběratelství informuje dr. U. Müksch. Sjezd ÖEG se koná 1. 4. 2008 ve Vídni.

SELC-EXPRESS, Nr. 70, prosinec 2007

Sjezd SELC 2008 se koná 13. – 14. června 2008 ve městě Einsiedeln. Zobrazení sv. Alžběty Duryňské na exlibris je připomenuto v souvislosti s 800. výročím jejího narození. Motiv zimy v souvislosti s vlastním jménem na exlibris uvádí článek H. Deckera. V článku G. Aschenbacha je představena tvorba exlibris německé výtvarnice Annette Fritsch ze Cvikova. Článek M. Humplíka připomíná 90. výročí SŠUG Hollar. J. Burch hodnotí sjezd SSPE v Karlových Varech.

Exlibriswereld č.4/2007, Nederlandse Vereniging voor Exlibris en andere Kleingrafiek

Je představen bulharský grafik Peter Velikov, který tvoří exlibris s bohatým dějovým obsahem v leptu. Je připomenut nizozemský grafik Dirk van Gelder (1907-1990), jehož díla byla vystavena v Haagu. Jan Černos, výtvarník z Hradce Králové, je představen článkem a dvěma exlibris.

BOEKMERK tijdschrift voor exlibriskunst. nummer 24, 3/2007

Po 30 letech ukončil Luc Van den Briele redakční vedení tohoto časopisu. Je představen Jurij Nozdrin, významný současný ruský tvůrce exlibris, žijící v Moskvě. Bulharský grafik Eduard Penkov (1962) je představen svými erotickými a mytologickými náměty na exlibris. V článku P. Wulvetanta je uveden přehled vlámských spisovatelů, pro které byla vytvořena exlibris; autorem exlibris pro F. Neyrincka je Václav Rykr. K časopisu je přiložen II. svazek rejstříku tohoto časopisu pro ročníky 5-8, tj. čísla 13-24. V rejstříku autorů ilustrací nalezneme: K. Beneše, J. Boudu, V. Cinybulka, O. Čechovou, A. Doležala, M. Floriana, M. Houru, G. Jilovského, A. Kameníka, E. Kotrbu, B. Krátkého, O. Kulhánka, S. Kulhánka, M. Lesařovou-Roubíčkovou, J. Lieslera, J. Mahelku, V. Melčákovou-Junekovou, P. Minku, J. Neuwirta, M. Pařízka, V. Röhlina, V. Rykra, P. Šimona, O. Štáfla, F. Vacka, J. Váchala, A. Vodičkovou a J. Weniga.

Mitteilungen der Deutschen Exlibris-Gesellschaft č.3/2007

V úvodu je pozvánka na sjezd DEG ve Wurzbachu, který se koná ve dnech 25. až 27. 4. 2008. Knížecí soví exlibris, jehož autorem je W. Busch, je představeno na titulní stránce a v článku H.-J. Krause. Motiv tužky na exlibris je obsahem článku M. Baumüllera. Josef Burch ukončil po 17 letech předsednictví SELC a jeho nástupcem se stal Stefan Hausherr. Je představena rakouská výtvarnice Karoline Riha (1977) a německý výtvarník Hermann Theophil Juncker (1929). Jsou reprodukována exlibris L. Bednárika, V. Kačírka, G. Jilovského, C. Boudy a Vladislava Burdy. N. Černětsová děkuje čínským hostitelům za pozvání N. Černětsové, P. Forda, P. Lazarova, V. Zueva, E. Bortnikova, M. Manojlína a I. Piačky na vernisáž výstavy exlibris v Hangu. Přílohou časopisu je seznam členů DEG. Společnost má 413 členů. Z toho je 69 výtvarníků/výtvarnic a 33 knihoven. Převažují členové z Německa (292), Belgie (14), Nizozemska (33), Rakouska (19) a Švýcarska (11). Z Česka jsou členy M. Humplík a V. Janda.

KISGRAFIKA, 2007/4

Péter Cseke informuje o udělení posmrtné ceny maďarskému grafikovi György Budayovi (1907-1990), který zemřel v Londýně. Článek Istvána Lenkey připomíná, že se grafik Elemér Soltra dožil 17. 12. 2007 osmdesáti pěti let. a popisuje jeho život a uměleckou tvorbu. Mezi novoročenkami s vánočním námětem v článku J. Mayera je reprodukována novoročenka Jaromíra Bílka pro rok 1974 (Michael Florian).

Nordisk Exlibris Tidsskrift 2007/4

Obsáhlý článek je věnován Luc Van den Brielemu, známému belgickému sběrateli a mnoholetému redaktoru tajnějšího časopisu BOEKMERK. Mezi exlibris, vytvořenými na jeho jméno je reprodukováno exlibris od Z. Mézla a mezi fotografiemi je jeho společná fotografie s Evou Vlasákovou z roku 1990 z výstavy českých autorů v Gen-tu. Wolfgang Wissing, německý sběratel medailí a exlibris, představuje několik exlibris vytvořených na jeho jméno východoněmeckými výtvarníky.

Nordisk Exlibris Tidsskrift 2008/1

Rozsáhlý článek Mirko Kaizla je věnován nedávno zemřelému Jaroslavu Kaiserovi. Je uveden jeho životopis, jím užívaná technika serigrafie a zdroje jeho inspirace. Článek je doplněn 16 reprodukovanými exlibris. V článku K. Rödla je představena

německá výtvarnice Susanne Theumer (1975). Článek je doplněn reprodukcemi 12 exlibris a soupisem exlibris, která doposud vytvořila (30 ks). V příloze Exlibris NYT je v článku o novoročenkách reprodukována novoročenka G. Alexandrova.

L'EX-LIBRIS français, N° 244 & 245, 2007

Na úvodní stránce je reprodukována novoročenka P. Hlavatého. Dva rozsáhlé články s mnoha reprodukcemi jsou věnovány kaligrafickým a typografickým exlibris. České autory zde zastupují: B. Housa, V. Rytíř, J. Konůpek, B. Hradečný a neznámý autor exlibris pro Jana Žižku. Arménský výtvarník Hayk Grigoryan (1974) je představen svojí dosavadní tvorbou exlibris. Jsou reprodukována všechna jím doposud vytvořená exlibris a uveden jejich soupis (37 ks). Na dalších stranách je reprodukováno 7 exlibris, jejichž autorem je Courril de Jan Gausse. Jean-Marc Barféty popisuje ve svém článku exlibris Bibliothèque Dauphinoise. Jsou reprodukovány novoročenky z širo-kého časového období. Mezi jejich autory jsou: M. Florian (3x), E. Kotrba, A. Doležal a K. Beneš. Lionel Ferrer, grafik a profesor, je představen reprodukcemi 29 exlibris. Mezi novými exlibris jsou reprodukována čtyři od Leo Bednárika.

EXLIBRIS ABOENSIS, č. 60, 2007, Finsko

Heraldická supralibros a exlibris navržená H. Uimonenem a exlibris vytvořená jeho dcerou Kirsi. Simo Hannula a jeho symbolická exlibris. Priit Vaher vytváří exlibris pro své uvolnění.

Lgh

VÝSTAVY

Místodržitelství palác, Moravské nám. 1a, Brno

17. 1. – 4. 5. 2008 České exlibris 1945-1980 ze sbírek Moravské galerie.

Nová výstavní síň Chrudim

5. 3. – 4. 5. 2008 Jose

Galerie Skaraj

19. 3. – 20. 4. 2008 K

Otevřeno denně

Studijní a věd

11. 4. – 9. 5. 2008 Če

Otevřeno PO –

Galerie na mo

16. 5. – 20. 6. 2008 2

Otevřeno: PO –

Zámek Kozel,

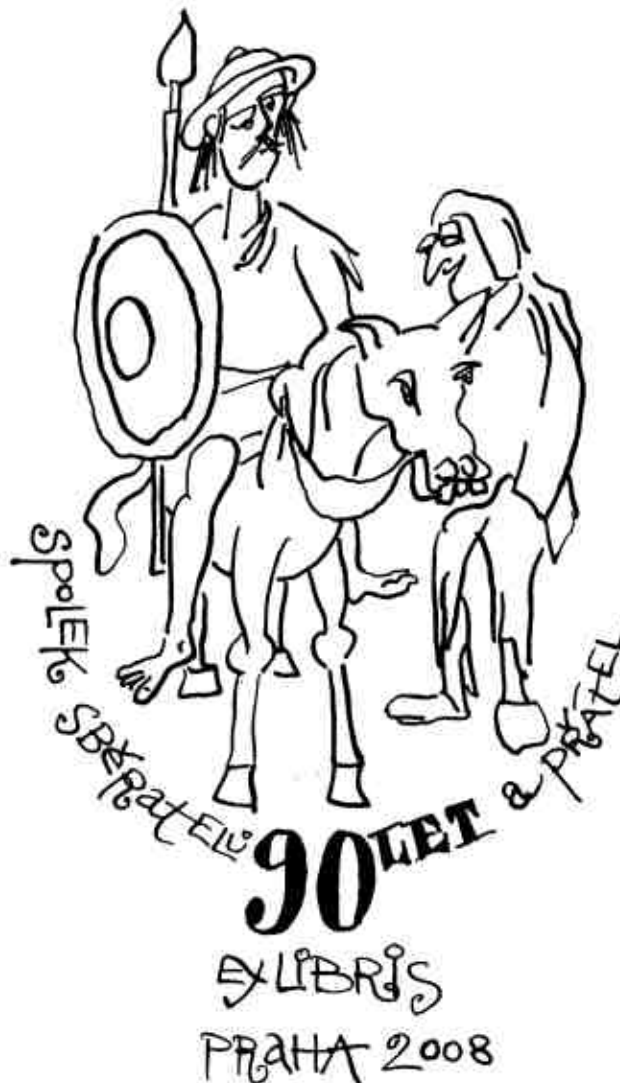
5. 4. – 27. 6. 2008 Jc

1. 7. – 31. 8. 2008 T

2. 9. – 31. 10. 2008 I

Otevřeno: dubn

červen až srpen ÚT a

ovy sady 2, Plzeň
íročí vzniku SSPE.

ÚT až NE, 9-16 hod;

KNIŽNÍ ZNAČKA číslo 1/2008

Redaktor: Ing. Jan Langhammer, CSc.,

Ke Kukačce 19, 312 00 Plzeň, langhammer.jan@o2active.cz.

Redakční rada: Ing. Milan Humplík, doc. RNDr. Josef Chalupský a Mgr. Martin Manojlín. Jazyková korektura: René Keller.

Název časopisu: akademický malíř Miroslav Houra.

Kresba na poslední straně: Vlastimil Sobota.

Vydává: Spolek sběratelů a přátel exlibris v Praze, P. O. BOX 645,
111 21 Praha 1

ISSN 1211-3840 · Číslo registrace MK ČR E 11475

Počítačová sazba, grafická úprava a zlom: Ing. Jiří Langhammer.

Tisk: Miroslav Kratochvíl, Radnice čp. 398. Náklad 550 výtisků.

Webové stránky časopisu – ing. Ivan Boháč: www.exlibrisweb.cz/casopis.htm

Toto číslo vyšlo 31. 3. 2008. Redakční uzávěrka příštího vydání je 31. 5. 2008.